

موسسه بین المللی وکلای، مفت اقلیم

آکادمی مهندسی حقوق پیمان

تکلیف کارفرما

در صورت عدم اراء مفصاحساب

سوال دارید در این سایت با ما مشورت کنید:

www.7eqliM.net

سند مادر — هفته پنجم، فصل پاییز ۱۴۰۵ کد سند ۵۳۰۵

شناسنامه سند

عنوان	مشخصات
Cat1	مالیات، ارزش افزوده و تأمین اجتماعی
Cat2	تکلیف کارفرما در صورت عدم ارائه مفصاحساب
مخاطب اصلی	پیمانکاران، کارفرمایان، مدیران پروژه، مدیران مالی و مشاوران حقوقی
هدف	تعیین تکلیف مستند وجوه نگهداری شده و پیشگیری از اختلاف در مرحله تسویه پیمان
دامنه اصلی	ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی و مقررات اجرایی مرتبط؛ با تفکیک مالیات مستقیم و ارزش افزوده

۱. چرا این سند را باید بخوانید؟

گاهی یک پیمان به پایان می رسد، کار تحویل می شود و پیمانکار منتظر دریافت آخرین مطالبات خود می ماند؛ اما کارفرما اعلام می کند تا زمان ارائه مفصاحساب تأمین اجتماعی، پرداخت دیگری انجام نخواهد شد. پیمانکار می گوید کار را انجام داده، حق بیمه کارکنان را پرداخت کرده و برای دریافت مفصاحساب اقدام نموده است. کارفرما نیز نگران مسئولیت قانونی خود در برابر سازمان تأمین اجتماعی است.

پرسش اصلی این نیست که مفصاحساب صادر شده است یا خیر؛ پرسش این است که کدام مبلغ، به چه مبنای قانونی تا چه زمانی و با رعایت چه شرایطی باید نزد کارفرما باقی بماند.

در عمل، سه موضوع گاه به اشتباه با هم خلط می شوند: مفصاحساب تأمین اجتماعی، تکالیف مالیات های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده. هر کدام قواعد خاص خود را دارند.

این سند به شما کمک می کند منشأ هر مبلغ را تشخیص دهید، وضعیت پرونده بیمه را مستند کنید، وجوه مشمول ماده ۳۸ را از سایر مطالبات جدا سازید و مکاتباتی تنظیم کنید که هم تکالیف قانونی را رعایت کند و هم از نگهداری بی مبنای مطالبات جلوگیری نماید.

۲. دقیقاً چه مسئله ای را حل می کنیم؟

موضوع سند، تعیین تکلیف وجوه و مطالبات پیمانکار در وضعیتی است که قرارداد خاتمه یافته یا به مرحله تسویه رسیده؛ اما مفصاحساب مورد نیاز ارائه نشده است. در این وضعیت، باید دست کم چهار پرسش پاسخ داده شود:

۱. آیا وجه مورد اختلاف از پنج درصد بهای کل کار یا آخرین قسط موضوع ماده ۳۸ است یا ماهیت دیگری دارد؟

۲. آیا پیمانکار برای دریافت مفصاحساب اقدام کرده و پرونده در چه مرحله ای است؟

۳. آیا بدهی حق بیمه تعیین و قطعی شده، ابلاغ شده و مهلت پرداخت آن سپری شده است؟

آشفته گی پروژه را تبدیل به نقشه راه حقوقی کنید

www.7eqlim.net info@7eqlim.net ۰۹۳۹۲۰۰۲۹۷۷

۴. اگر از خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد یک سال گذشته، آیا شرایط و تشریفات تبصره الحاقی ماده ۳۸ و آیین نامه

اجرائی آن رعایت شده است؟

برای پاسخ، وضعیت پرونده را از هم تفکیک کنید:

- وضعیت اول: پیمانکار هنوز برای مفاصحاسب اقدام نکرده یا مدارک لازم را نداده است.
- وضعیت دوم: پیمانکار اقدام کرده؛ اما رسیدگی یا صدور مفاصحاسب در جریان است.
- وضعیت سوم: بدهی مطالبه شده و ممکن است قطعی، مورد اعتراض یا در انتظار قطعیت باشد.

این وضعیت ها از نظر حقوقی یکسان نیستند.

مثال: اگر مبلغ پیمان ۱۰۰ میلیارد تومان باشد، پنج درصد بهای کل کار معادل پنج میلیارد تومان است؛ با این حال، از این محاسبه به تنهایی نمی توان نتیجه گرفت که هر طلب دیگر پیمانکار نیز قابل نگهداری است یا اینکه همه وجوه باید فوراً پرداخت شود. منشأ هر قلم، وضعیت پرونده و مقررات قابل اعمال باید جداگانه بررسی شود.

۳. مبانی حقوقی مسئله کجاست؟

۳-۱. ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی

ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی در قراردادهای مقاطعه کاری، کارفرما را مکلف می کند پیمانکار را متعهد سازد کارکنان خود و کارکنان پیمانکاران فرعی را نزد سازمان بیمه کند و حق بیمه را طبق مقررات بپردازد.

پرداخت پنج درصد بهای کل کار پیمانکار از سوی کارفرما به ارائه مفاصحاسب سازمان موکول شده است. در مورد پیمانکارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر تسلیم و پرداخت می کنند، معادل حق بیمه پرداختی؛ بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد.

ماده؛ همچنین مقرر می کند؛ اگر کارفرما آخرین قسط پیمانکار را بدون مطالبه مفاصحاسب پرداخت کند، در حدود حکم قانونی مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود و می تواند وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از پیمانکار مطالبه و وصول کند.

شمول ماده باید با توجه به متن آن، نوع کارفرما و قرارداد بررسی شود.

۳-۲. تبصره الحاقی و گذشت یک سال

تبصره الحاقی ماده ۳۸ درباره مطالبات سازمان از پیمانکاران و مهندسان مشاوره است که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قراردادشان گذشته و در این فاصله برای پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفاصحاسب مراجعه نکرده اند.

در این وضعیت، قانون و آیین نامه اجرایی، سازوکار اعلام قراردادها و پرداخت مطالبات سازمان از محل پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده را پیش بینی کرده اند.

طبق آیین نامه اجرایی، کارفرما باید اطلاعات قراردادهای مشمول و مبالغ نگهداری شده را به سازمان اعلام کند. در قراردادهایی که؛ پس از لازم الاجرا شدن آیین نامه خاتمه، تعلیق یا فسخ می شوند؛ اگر پیمانکار ظرف یک سال مفصاحساب ارائه نکند، کارفرما مکلف است موضوع را ظرف یک ماه به سازمان اعلام کند. آیین نامه؛ همچنین میان بدهی قطعی شده و بدهی ای که هنوز قطعیت نیافته، تفکیک می کند و برای ابلاغ مجدد و پرداخت بدهی قطعی مهلت هایی مقرر کرده است.

بنابراین، گذشت یک سال به تنهایی به معنای آزادسازی خودکار تمام وجوه یا سقوط بدهی نیست. باید شرایط قانونی، ابلاغ ها، وضعیت قطعیت بدهی و اقدام های کارفرما و سازمان احراز شود.

۳-۳. تبصره دوم ماده ۳۸؛ کارگاه ثابت

تبصره دوم ماده ۳۸ برای پیمان هایی که دارای کارگاه صنعتی، خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت هستند و اجرای پیمان به وسیله افراد شاغل در همان کارگاه انجام می شود، قاعده خاصی درباره مبنای مطالبه حق بیمه مقرر کرده است؛ از جمله اینکه مبنای مطالبه بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و سازمان باید مفصاحساب این قراردادها را صادر کند.

احراز شرایط این تبصره نیازمند بررسی واقعی نوع کارگاه، کارکنان و نحوه اجرای پیمان است.

۳-۴. مالیات بر ارزش افزوده؛ قاعده ای مستقل

ماده ۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰، در تبصره ۲، برای معاملات غیرنقدی از جمله قراردادهای پیمانکاری و مشاوره ای، امکان تأخیر متناسب در پرداخت مالیات و عوارض فروش تا زمان دریافت مبلغ قرارداد را با رعایت شرایط قانونی پیش بینی می کند.

تبصره ۳ همان ماده برای کارفرمایان مشمول، تکالیفی درباره ثبت قرارداد و پرداخت ها در سامانه مؤدیان و پرداخت هم زمان مالیات و عوارض متناسب با هر پرداخت مقرر کرده است.

این احکام با سازوکار نگهداری پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط در ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی یکسان نیستند. مالیات و عوارض صورت حساب باید بر اساس قانون مالیات بر ارزش افزوده و مقررات سامانه مؤدیان بررسی شود، نه با تعمیم خودکار قواعد مفصاحساب بیمه.

۳-۵. مالیات های مستقیم و اسناد قراردادی

در حوزه مالیات های مستقیم، باید میان بدهی مالیاتی پیمانکار، تکالیف کسر یا پرداخت مالیات در مواردی که قانون مقرر کرده و الزام به ارائه گواهی یا مفصاحساب در موقعیت مشخص تفاوت گذاشت. صرف پیمانکاری بودن قرارداد، برای اثبات وجود یک تکلیف عمومی و یکسان به نگهداری تمام مطالبات کافی نیست؛ مبنای هر کسر یا نگهداری باید از قانون قابل اعمال بر همان وضعیت استخراج شود.

قرارداد، الحاقیه‌ها، شرایط خصوصی و شرایط عمومی پیمان در صورت شمول نیز باید بررسی شوند. این اسناد می‌توانند ترتیب پرداخت، صورت وضعیت نهایی، کسور و تشریفات تسویه را تنظیم کنند؛ اما اثر آن‌ها باید با توجه به قواعد آمره و مقررات خاص قرارداد سنجیده شود.

در قراردادهای مشمول نشریه ۴۳۱۱، شماره و متن بندهای مرتبط باید پیش از استناد نهایی از نسخه معتبر کنترل شود.

۴. تحلیل مهندسی حقوق پیمان: مدل چهار دروازه تعیین تکلیف وجه

به جای محدود کردن تحلیل به سؤال «مفصاحساب صادر شده است یا خیر؟»، هر مبلغ نگهداری شده را از چهار دروازه عبور دهید.

دروازه اول: منشأ وجه

مشخص کنید وجه مورد اختلاف چیست:

- پنج درصد بهای کل کار؛
 - آخرین قسط؛
 - کسور قراردادی دیگر؛
 - مالیات و عوارض پرداخت نشده؛
 - یا طلب تأیید شده‌ای که کارفرما نگه داشته است.
- نام گذاری دقیق هر قلم، نخستین گام برای جلوگیری از خلط حساب‌هاست.

دروازه دوم: مبنای نگهداری

برای هر مبلغ، ماده قانونی، بند قراردادی یا دستور معتبر قابل اعمال را مشخص کنید؛ اگر کارفرما به ماده ۳۸ استناد می‌کند، باید روشن شود مبلغ مورد نظر از وجوه مشمول آن است یا خیر.

دروازه سوم: وضعیت تکلیف

موارد زیر را بررسی کنید:

- تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ؛
- تاریخ درخواست مفصاحساب؛
- فهرست‌های بیمه و رسیدهای پرداخت؛
- وضعیت بدهی؛
- قطعیت و ابلاغ؛
- اقدامات سازمان.

وجود اختلاف درباره مبلغ حق بیمه لزوماً به معنای قطعی شدن بدهی نیست.

دروازه چهارم: مسیر خروج

آشفته‌گی پروژه را تبدیل به نقشه راه حقوقی کنید

نتیجه باید برای هر قلم روشن باشد:

- آزادسازی در صورت تحقق شرایط قانونی؛
- پرداخت به سازمان در صورت وجود مطالبه قطعی و رعایت تشریفات؛
- ادامه نگهداری در حدود مجاز؛
- یا پیگیری اختلاف از مرجع صالح.

تصمیم کلی درباره همه وجوه، بدون تفکیک، خطر خطا دارد.

دو رابطه حقوقی را با هم خلط نکنید

رابطه کارفرما و پیمانکار بر قرارداد و قوانین حاکم بر آن استوار است؛ رابطه اشخاص با سازمان تأمین اجتماعی تابع تکالیف و مسئولیت‌های قانونی است.

این دو رابطه به هم مرتبط‌اند؛ اما یکی نیستند. مسئولیت احتمالی کارفرما در برابر سازمان، به تنهایی به معنای مالکیت کارفرما بر وجوه نگهداری شده نیست؛ در مقابل، خاتمه کار نیز همه محدودیت‌های قانونی را خودبه‌خود از بین نمی‌برد. نگهداری وجوه می‌تواند بر نقدینگی پیمانکار، پرداخت حقوق، خرید مصالح و شروع پروژه بعدی اثر بگذارد؛ از این رو، پیمانکار باید هم‌زمان با پیگیری مفاد حساب، اسناد بیمه، مکاتبات و صورت حساب وجوه را سامان دهد. کارفرما نیز باید به جای پاسخ کلی، مبنای قانونی، نوع وجه، وضعیت پرونده و اقدام بعدی را روشن کند.

۵. پنج تله حقوقی که باید بشناسید

تله اول: «تا مفاد حساب نیاید، هیچ پولی پرداخت نمی‌شود»

خطا: همه مطالبات بدون تفکیک مشمول محدودیت دانسته می‌شوند.

پیشگیری: منشأ، مبلغ و مبنای هر قلم را جدا ثبت کنید.

اقدام: درخواست کتبی تعیین تکلیف هر قلم و اعلام مستند قانونی نگهداری را بفرستید.

تله دوم: پرداخت حق بیمه را معادل مفاد حساب دانستن

خطا: رسید پرداخت، مفاد حساب نهایی فرض می‌شود.

پیشگیری: فهرست‌های بیمه، رسیده‌ها، وضعیت پرونده و مدارک ناقص را جداگانه نگهداری کنید.

اقدام: از شعبه مربوط وضعیت و اقدامات باقی مانده را مکتوب بپرسید.

تله سوم: نادیده گرفتن سازوکار گذشت یک سال

خطا: گذشت یک سال، به تنهایی مجوز آزادسازی همه وجوه یا اثبات سقوط بدهی تلقی می‌شود.

پیشگیری: تاریخ خاتمه، مراجعه پیمانکار، قطعیت بدهی، ابلاغ و اعلام کارفرما را بررسی کنید.

تله چهارم: خلط ارزش افزوده با مفاد حساب بیمه

خطا: مالیات و عوارض صورت حساب مانند کسور ماده ۳۸ تلقی می‌شود.

پیشگیری: مالیات و عوارض، کسور بیمه و سایر کسور را در ردیف‌های مستقل ثبت کنید و هر کدام را بر اساس قانون خود بسنجید.

تله پنجم: تسویه نهایی مبهم

خطا: صورت جلسه بدون تعیین تکلیف و جوه باقی مانده امضا می شود.
پیشگیری: مبلغ، علت نگهداری، مسئول پیگیری، مدارک تحویل شده و فرآیند بعدی را صریحاً درج کنید.
اقدام: متن تسویه و مکاتبات را یکجا بررسی کنید؛ اثر حقوقی امضا به متن و اوضاع پرونده وابسته است.

۶. قواعد طلایی

قاعده اول: هر وجه، مبنای مستقل می خواهد.
هر مبلغ باید منشأ، مستند و وضعیت مالی مشخص داشته باشد.
قاعده دوم: نبود مدرک را با بدهی قطعی یکی ندانید.
باید روشن شود بدهی وجود دارد، در حال رسیدگی است یا هنوز تعیین تکلیف نشده است.
قاعده سوم: مهلت ها را با سند اثبات کنید.
تاریخ خاتمه، درخواست مفاصاحساب، ابلاغ بدهی و پرداخت ها را ثبت و بایگانی کنید.
قاعده چهارم: مسئولیت کارفرما، مجوز نگهداری نامحدود نیست.
مسئولیت قانونی باید در حدود قانون بررسی شود و به سایر مطالبات بدون مبنا تسری نیابد.
قاعده پنجم: تسویه مالی، پایان همه ریسک ها نیست.
کسور، بدهی های احتمالی، مالیات و تعهدات باقی مانده را پیش از امضا روشن کنید.
قاعده ششم: مکاتبه مستند بخشی از دفاع حقوقی است.
درخواست، پاسخ، رسید تحویل مدارک و پیگیری از سازمان باید قابل اثبات و تاریخ دار باشد.

۷. چک لیست عملی تعیین تکلیف مفاصاحساب

این چک لیست را پیش از تصمیم گیری درباره آزادسازی یا نگهداری وجوه تکمیل کنید.

- نسخه نهایی قرارداد و الحاقیه ها بررسی شده است.
- تاریخ خاتمه، فسخ یا تعلیق پیمان مستند است.
- مبلغ پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط جداگانه مشخص شده است.
- تمام کسور و مطالبات نگهداری شده در جدول مالی ثبت شده اند.
- وضعیت درخواست مفاصاحساب از سازمان استعلام شده است.
- فهرست های بیمه و رسیدهای پرداخت حق بیمه جمع آوری شده اند.
- بدهی احتمالی و وضعیت قطعیت یا اعتراض به آن روشن است.

- تاریخ ابلاغ‌های سازمان و مهلت‌های مربوط ثبت شده‌اند.
- شرایط مقررات مربوط به گذشت یک سال بررسی شده است.
- تکالیف مالیات مستقیم از کسور بیمه تفکیک شده‌اند.
- صورت‌حساب‌های مالیات بر ارزش افزوده و پرداخت‌های آن بررسی شده‌اند.
- کارفرما مبنای نگهداری هر مبلغ را کتبی اعلام کرده است.
- مکاتبات پیمانکار با کارفرما و سازمان بایگانی شده‌اند.
- صورت جلسه تسویه، وجوه باقی مانده و تعهدات آتی را روشن می‌کند.
- مسیر پیگیری اداری یا قضایی و مرجع صالح بررسی شده است.

۸. مطالعه موردی بازسازی شده

شرکت «الف» اجرای یک پروژه تأسیساتی را بر عهده داشته است؛ پس از تکمیل عملیات، کارفرما بخش عمده کار را تحویل می‌گیرد و صورت وضعیت نهایی در حال رسیدگی است.

کارفرما اعلام می‌کند به دلیل ارائه نشدن مفصاحساب، پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط را پرداخت نمی‌کند. پیمانکار می‌گوید حق بیمه کارکنان را پرداخت کرده و برای مفصاحساب اقدام نموده است؛ همچنین مدعی است مطالبات دیگری نیز نگهداری شده که ارتباط آن‌ها با ماده ۳۸ روشن نیست.

نقطه انفجار اختلاف، فقط صادر نشدن گواهی نیست؛ بلکه نبود تصویر مشترک از دامنه وجوه قابل نگهداری، وضعیت بدهی بیمه و مسیر تعیین تکلیف مطالبات است.

طرف	ادعای احتمالی	مدرک مورد نیاز
پیمانکار	حق بیمه پرداخت شده یا اقدامات لازم انجام شده است.	فهرست‌های بیمه، رسیدها و مکاتبات سازمان
پیمانکار	همه وجوه نگهداری شده لزوماً مشمول ماده ۳۸ نیستند.	قرارداد، صورت وضعیت‌ها و جدول کسور
کارفرما	پرداخت آخرین قسط بدون مطالبه مفصاحساب ممکن است مسئولیت ایجاد کند.	ماده ۳۸ و اسناد قرارداد
کارفرما	پرونده بیمه هنوز تعیین تکلیف نشده است.	استعلام، مکاتبات و وضعیت پرونده
هر دو طرف	حساب نهایی پروژه باید روشن شود.	صورت حساب تطبیقی، صورت جلسات و اسناد پرداخت

اقدام مناسب، تهیه صورت حساب تطبیقی، استعلام وضعیت پرونده بیمه، تفکیک وجوه مشمول ماده ۳۸ از سایر مطالبات و بررسی شرایط مقررات مربوط به گذشت یک سال است.

بدون بررسی اسناد نمی‌توان حکم قطعی به پرداخت فوری همه وجوه یا مجاز بودن نگهداری همه آن‌ها داد.

درس مهندسی حقوق پیمان: اختلافی که در ظاهر درباره یک گواهی است، ممکن است؛ درواقع اختلافی درباره چند حساب مالی و چند تعهد حقوقی مستقل باشد.

۹. نمونه مکاتبات آماده

نمونه‌های زیر قالب اولیه مکاتبه هستند. پیش از ارسال، مشخصات قرارداد، تاریخ‌ها، مبالغ و مدارک پیوست را تکمیل کنید.

نمونه اول: درخواست تعیین تکلیف وجوه نگهداری شده

موضوع: درخواست اعلام مستندات و تعیین تکلیف وجوه نگهداری شده
با سلام و احترام.

پیرو قرارداد شماره... مورخ... و با توجه به وضعیت اجرای قرارداد و مطالبات این شرکت، خواهشمند است دستور فرمایید صورت حساب تفصیلی وجوه نگهداری شده، شامل مبالغ مربوط به ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی، آخرین قسط و سایر کسور احتمالی، به تفکیک مبلغ و مستند قانونی یا قراردادی مربوط اعلام شود.
همچنین خواهشمند است وضعیت فعلی پرونده تسویه و اقدامات لازم برای تعیین تکلیف مطالبات این شرکت به صورت مکتوب اعلام گردد.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

نمونه دوم: اعلام اقدامات انجام شده برای دریافت مفاصاحساب

موضوع: اعلام وضعیت پیگیری مفاصاحساب تأمین اجتماعی
با سلام و احترام.

به استحضار می‌رساند این شرکت در خصوص اخذ مفاصاحساب قرارداد شماره... اقدامات مندرج در اسناد پیوست را انجام داده است.

خواهشمند است مدارک موجود بررسی و در صورت وجود هرگونه نقص یا مانع، موارد دقیق و اقدامات مورد نیاز اعلام شود.

این مکاتبه برای ثبت وضعیت پرونده و پیگیری مستند تعیین تکلیف مطالبات انجام می‌شود.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

نمونه سوم: بررسی شرایط گذشت یک سال

آشفته‌گی پروژه را تبدیل به نقشه راه حقوقی کنید

www.7eqlim.net info@7eqlim.net ۰۹۳۹۲۰۰۲۹۷۷

موضوع: درخواست تعیین تکلیف قرارداد خاتمه یافته

با سلام و احترام.

با توجه به خاتمه قرارداد شماره... در تاریخ... و سپری شدن مدت مقرر در مقررات مربوط، خواهشمند است وضعیت اقدامات انجام شده در اجرای تبصره الحاقی ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی و آیین نامه اجرایی آن، از جمله اعلام قرارداد به سازمان، وضعیت بدهی احتمالی و اقدامات بعدی، بررسی و نتیجه به صورت مکتوب اعلام شود.

این درخواست متضمن ادعای تحقق خود کار شرایط آزادسازی تمام وجوه نیست.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

نمونه چهارم: اعتراض به نگهداری وجوه بدون تفکیک

موضوع: درخواست اعلام مبنای نگهداری مطالبات

با سلام و احترام.

با توجه به اعلام آن شرکت مبنی بر ادامه نگهداری مطالبات تا زمان ارائه مفصاحساب، خواهشمند است مبنای قانونی یا قراردادی نگهداری هر یک از مبالغ، به صورت جداگانه اعلام شود.

این شرکت ضمن احترام به تکالیف قانونی مربوط، درخواست دارد وجوه مشمول محدودیت های قانونی از سایر مطالبات تفکیک و درباره هر بخش، مطابق مقررات قابل اعمال تصمیم گیری شود.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

نمونه پنجم: درخواست تطبیق حساب نهایی

موضوع: درخواست تطبیق صورت حساب نهایی پیمان

با سلام و احترام.

خواهشمند است دستور فرمایید صورت حساب نهایی قرارداد شماره... با لحاظ صورت وضعیت های تأیید شده، پرداخت های انجام شده، کسور قانونی و قراردادی، مبالغ نگهداری شده و وضعیت مفصاحساب تهیه و برای بررسی و تأیید متقابل ارسال شود.

هدف، تعیین دقیق مانده حساب و فراهم کردن زمینه تسویه بر مبنای اسناد و مقررات مربوط است.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

نمونه ششم: استعلام از سازمان تأمین اجتماعی

موضوع: درخواست اعلام وضعیت پرونده مفاصاحساب قرارداد

با سلام و احترام.

در خصوص قرارداد شماره... منعقد با...، خواهشمند است وضعیت رسیدگی به درخواست مفاصاحساب، بدهی احتمالی، مبالغ پرداخت شده، مدارک ناقص و اقدامات باقی مانده اعلام شود. در صورت وجود بدهی مورد مطالبه، خواهشمند است وضعیت قطعیت آن، مستند محاسبه و ابلاغ‌های مربوط نیز مشخص گردد تا اقدامات قانونی لازم انجام شود.

با احترام

نام و سمت

تاریخ و شماره نامه

۱۰. پرسش‌های متداول

آیا کارفرما می‌تواند تمام مطالبات پیمانکار را تا ارائه مفاصاحساب نگه دارد؟

پاسخ قطعی بدون تفکیک نوع وجه ممکن نیست. باید مشخص شود کدام مبالغ مشمول ماده ۳۸ یا حکم قراردادی معتبرند و مبنای نگهداری سایر مطالبات چیست.

آیا پرداخت حق بیمه به معنای صدور مفاصاحساب است؟

خیر؛ رسید پرداخت یکی از مدارک مهم است؛ اما وضعیت نهایی پرونده و سایر الزامات باید از سازمان احراز شود.

آیا؛ پس از گذشت یک سال، همه وجوه خودبه‌خود آزاد می‌شوند؟

خیر. تبصره الحاقی ماده ۳۸ و آیین‌نامه اجرایی، شرایط و تشریفات مشخصی برای اعلام قرارداد، تعیین بدهی و پرداخت مطالبات سازمان دارند.

اگر بدهی بیمه مورد اعتراض باشد چه باید کرد؟

مرحله رسیدگی، قطعیت بدهی، ابلاغ‌ها و مهلت‌های اعتراض یا پرداخت باید از روی پرونده و مقررات مربوط بررسی شود.

آیا مقررات ارزش افزوده همان قواعد ماده ۳۸ است؟

خیر. مالیات و عوارض فروش و نحوه پرداخت آن تابع قانون مالیات بر ارزش افزوده و مقررات مربوط است؛ نباید آن را با کسور بیمه یکسان دانست.

اگر کارفرما مبنای نگهداری وجوه را اعلام نکند چه کنیم؟

درخواست کتبی و مشخص برای اعلام صورت حساب تفصیلی، منشأ هر مبلغ و مستند قانونی ارسال و رسیدها و پاسخها بایگانی شود.

آیا می توان در همه قراردادها به نشریه ۴۳۱۱ استناد کرد؟

خیر؛ شمول شرایط عمومی پیمان و بندهای مورد استناد باید با توجه به قرارداد، شرایط خصوصی و مقررات حاکم احراز شود.

۱۱. پرسش های خود آزمایی

۱. اگر پیمانکار حق بیمه را پرداخت کرده؛ اما مفصاحساب صادر نشده، چه مدارکی باید بررسی شود؟
۲. چرا نباید تمام مطالبات پیمانکار را بدون تفکیک، مشمول ماده ۳۸ دانست؟
۳. پس از گذشت یک سال از خاتمه پیمان، چه شرایط و اقداماتی باید بررسی شود؟
۴. تفاوت نگهداری پنج درصد بهای کل کار با مسئولیت کارفرما در پرداخت آخرین قسط بدون مفصاحساب چیست؟
۵. چگونه باید میان مالیات بر ارزش افزوده و کسور بیمه تفکیک ایجاد کرد؟
۶. چه اطلاعاتی باید در صورت جلسه تسویه درج شود تا وضعیت وجوه باقی مانده مبهم نماند؟
۷. چه مکاتباتی می تواند نشان دهد پیمانکار برای اخذ مفصاحساب اقدام کرده است؟
۸. چگونه می توان هم تکلیف قانونی کارفرما و هم ضرورت جلوگیری از حبس غیر ضروری نقدینگی را رعایت کرد؟

۱۲. جمع بندی و پیام ماندگار

عدم ارائه مفصاحساب، موضوعی نیست که بتوان آن را صرفاً با یک پاسخ مثبت یا منفی حل کرد. تصمیم درست به نوع قرارداد، ماهیت وجوه نگهداری شده، وضعیت پرونده بیمه، تاریخ خاتمه پیمان، مفاد قرارداد و مقررات قابل اعمال بستگی دارد.

ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی برای حمایت از وصول حق بیمه و تعیین مسئولیت کارفرما، تکالیف مشخصی مقرر کرده است. اجرای آن باید با توجه به محدوده وجوه مشمول، مقررات آزادسازی مبالغ، وضعیت بدهی و سازوکار قراردادهای خاتمه یافته بررسی شود.

در حوزه مالیات نیز باید میان مالیات های مستقیم، مالیات و عوارض ارزش افزوده و وجوه نگهداری شده بابت بیمه تفاوت گذاشت.

برای پیمانکار، راهکار عملی عبارت است از جمع آوری اسناد، پیگیری مستند مفصاحساب، تفکیک وجوه و مطالبه تعیین تکلیف کتبی.

برای کارفرما، راهکار درست رعایت تکالیف قانونی، مشخص کردن مبنای نگهداری هر مبلغ و روشن نگه داشتن وضعیت تسویه در اسناد مالی و مکاتبات است.

موسسه بین المللی وکلای هفت اقلیم

آکادمی مهندسی حقوق پیمان

مفاد حساب را فقط یک گواهی پایان کار ننسند؛ آن را بخشی از مهندسی تسویه بدانند. هر مبلغ باید مبنا داشته باشد، هر مسئولیت باید مستند شود و هر پرونده باید مسیر روشنی برای تعیین تکلیف داشته باشد.